

Rex Mundivalsen

Författare: Toni Rhodin

224 sidor

Danskt band

ISBN: 978-91-980921-0-3

<http://www.kiraforlag.se>

PROLOG

En något kyligare vind svepte sedan ett par dagar ner över skåneslätterns nyplöjda svarta åkrar, som för att riktigt befästa att sommaren oåterkallerligen var över, och landskapet började sjunka in i dyster vinterdvala. De två sparvarna ruggade upp fjädrarna lite, riktade näbbarna mot snålblåsten och tog ett stadigare tag om vagnens välvda tak. De hade haft en bra sommar på den övergivna gården, i vibrerande sommarvärme. Hittat rikligt med material till boet i den vildvuxna vegetationen, och gott om insekter till ungarna i skuggan mellan de grön- och gulmålade cirkusvagnarna som stod uppställda på gårdsplanen, det vitkalkade boningshuset, en stallänga i tegel, och den fallfärdiga röda logen. När den gula katten i stolt majestät rundade stallhörnet, spratt de förskräckta till och satte av i en rörelse mot en säkrare sittplats i den gamla pilen, men de hade inte behövt oroa sig. Den gule travade rakt förbi dem med siktet inställt på ett mer lättfångat byte. I logen skulle han helt säkert, och utan ansträngning, kunna fånga en fet mus. Under lastbilarna eller bland de manegelådor, reklamskivor, sittgradänger, hundratals klaffstolar och annat cirkusmaterial som överallt låg i stora travar uppefter väggarna, för att inte tala om mellan alla stänger, master, järnpålar och nystan av rep och stålvaror som fyllde upp logen.

Också den gula katten var riktigt nöjd, med en sommar då han helt själv och utan inblandning av människor, stört över sin gård. Visst hade han vid ett par tillfällen fått ta itu med någon kringstrykande luffarkatt som trott sig ha hittat en sweet spot, men den gule kunde vara rätt så brutal då nöden så krävde. Han gick bara rakt fram till inkräktarna, överrumplade dem med en smäll rakt över plytet med de långa klorna utfällda så de stöp av blotta förvåningen, och sen släppte han inte upp dem. Det var det som var hemligheten. Han bara fortsatte att dunka på. Om de lyckades komma på fötter och pipa iväg följde han inte efter. Då visste han att saken var utagerad. Ville han sova i ett par timmar, hoppade han oftast in i stallet genom en inslagen ruta. Då kunde han ligga skönt på de olika sektionerna av tältduken och tältväggarna som låg där, ihoprullade i stora gröna och gula berg. Ibland, när han kände sig lite uttråkad, begav han sig de hundra metrarna grusväg till Börjes bondgård som låg halvvägs ner till stora vägen, för att se om hans fru Bonnie hade lagt ut något smarrigt på trappan åt deras ynkliga kattskrällen, och när vinterkylan blev outhärdlig tillbringade han några timmar i det varma stallet.

På ren rutin hade katten nu lyckats överrumpla en mus mellan några reklamtavlor och en trasig popcornmaskin, och var på väg att avnjuta sitt byte i lugn och ro på trappsteget till det vita huset, när han spetsade öronen. En stor stålgrå bil hade svängt ner på grusvägen. Skulle Börje få besök? Nej, bilen fortsatte förbi bondgården, och kom nu knastrande grusvägen upp. Den bromsade först in intill den yttersta av de gröna vagnarna med de stora, snirkliga, gula bokstäverna som stavade: Cirkus Mundi.

FÖRSTA KAPITLET

Först ut var Rex som inte fort nog kunde få av sig säkerhetsbältet, och strax efter honom, den vita bullterriern som redan spanat in katten och nu satte fart mot trappan. "Kricka!" ropade Rex, men den gule hade genast anat faran och satt sig i säkerhet med två språng rakt in genom stallfönstret. Kricka återvände med öronen bakåtstrukna och våldsamt viftande på svansen, som för att visa att hon egentligen inte alls hade velat katten något ont. Det hade hon säkert inte heller, för hon var bara oerhört intresserad av katter, och hade aldrig bitit någon. Nu hade även Elisabeth och Bouncing Bob klivit ur bilen och vandrade runt bland vagnar och lastbilar för att inspektera. "Naj det är du som får bestämmer Ölisabeth faktisk" sa Bouncing med ungersk brytning, "men jag emellertid är positiv besviken jag måste säga." fortsatte han, sparkade till på ett lastbilsdäck och nickade tankfullt. "Lite färg i vagnarna, olja på lastbilar..." Rex tittade på sin mamma men kunde inte riktigt tolka hennes frånvarande blick. Elisabeth svarade inte, hon lämnade logen och strosade i riktning mot den största vagnen, tog tag i dörrvredet och efter ett par ryck gick dörren upp. Den hade väl kärvat lite i den fuktiga höstluften. Rex klättrade också upp för de tre ringliga trappstegen som ledde in i vagnen, tätt följd av Kricka som verkligen inte ville missa något.

Precis innanför dörren fanns det ett pyttelitet kök, med en gasspis, köksskåp, samt ett handfat, och där innanför öppnade sig en ganska elegant salong, väggar i mörk träpanel och vackert slipade speglar på garderoberna. Mjuka röda sammetssoffor på bägge sidorna, en bokhylla och i övrigt praktiskt och elegant planerat för kompakt boende. I taket två rader små fönster som kastade solkatter i olika mönster på salongens väggar och speglar. "Det här var mitt barndomshem Rex." sa hon tyst och slog sig ned i soffan. Kricka som kände att Elisabeth inte var sitt vanliga glada jag, tog ett hopp rakt upp i hennes knä och satte igång att trösta henne med sin sträva tunga i ansiktet, medan Rex slog sig ner i den andra soffan. Genom fönstret såg han Bouncing komma ut ur stallet, fortfarande med ett uttryck av positiv besvikelse. Han talade vänligt till den gula katten på vägen, som dock inte verkade särskilt intresserad av att sällskapa.

Rex lät blicken löpa över de inramade fotografierna som smyckade väggarna. De föreställde clownen och blanka svarta hästar med yviga plymer. Ett visade en kortvuxen man i hatt som ledde en gigantisk elefant nedför gatan, omgiven av nyfikna, några killar på cykel och ett antal bilar från femtiotalet. På några stod gamla akrobater från för hundra år sedan högtidligt uppställda för fotografen. Han visste inte riktigt vilka de var, bara att de förmodligen var hans släktingar. Längst in i vagnen fanns det även ett sovrum, och han undrade just hur det skulle kännas att sova där på natten, att ligga och höra ljuden från... Med ett ryck slets dörren upp och Bouncing hojtade "Na frau direktor, vad säger vi?"

Bouncing vred om nyckeln och den stora Mercedesen startade med ett mjukt brummande, men ännu hade inte Elisabeth sagt ett ord om hur hennes tankar gick.

Rex vände sig om i baksätet och lät blicken dröja vid den övergivna cirkusgården. Han hade en känsla av att vagnarna tittade lite sorgset efter dem, i sina grälla färger skapade för att sprida fest och glädje omkring sig, men nu undanställda som gamla leksaker man har vuxit ifrån och ställt upp på vinden. "Pam padapapa pam pam, pam padapapa pam pam, nu det är cirkus i staan, den blir roligt som bara faan." skralade Bouncing med full röst när bilen kommit ner till stora vägen, och han kunde trycka på gasen i riktning mot lägenheten i Rydsgård, där den lilla familjen hade bott så länge Rex kunde minnas.

Efter att Kricka hade fått en rejäl promenad, och middagen var avslutad, drog sig Rex tillbaka till sitt rum med en trave väl tummade cirkusprogram. Han hade nog bläddrat igenom dem tusen gånger, men de fick alltid hans fantasi att ta några hisnande språng rakt ut i en sprakande värld av halsbrytande äventyr, vilda djur, och temperamentsfulla människor. Från omslaget blickade själve Max Mundi, stolt och trotsig i sin eleganta röda frack och cylinderhatt, och Rex brukade titta länge på honom för att se om han kunde känna igen sig själv någonstans i den mörka uppsynen. Han tyckte faktiskt inte det, trots att alla sa att han var såå lik sin morfar. Det svarta håret hade de gemensamt samt kanske en viss glimt i ögonvrån. När man slog upp första sidan av det utvalda programmet var det åter Max, nu rakryggad på hästryggen, som hälsade den högt ärade publiken välkommen till Cirkus Mundi. Cirkusen med hundraåriga traditioner. Några sidor senare hängde "Miss Elisabeth" i hämlarna från en trapets högt under cirkuskupolen, för att på nästa uppslag figurera med fyra bruna hästar i manegen. Lite längre fram ståtade man med Malinkas trampolintrupp, fyra muskulösa herrar som gjorde volter och saltomortaler på en studsatta, varav en bara med svårighet kunde kännas igen som en betydligt yngre Bouncing Bob, men utan kalaskulan och med en rejäl kalufs hår på huvudet. Vände man sedan bladet stod åter Max Mundi där, nu i sällskap med den räknande hästen Fifi. Rex brukade titta länge på den vita hästen med de vänliga, kloka ögonen, och undra hur det var möjligt att en häst kunde räkna? Ett veterinärmedicinskt mirakel stod det under bilden, och ja, det förstod ju Rex att det måste ha varit.

Han slog igen programmet men låg kvar i sängen och funderade. Hur kan man bli så arg på sitt eget barn att man inte vill ha med det att göra? Det var omöjligt för Rex att förstå men det var precis vad som hade hänt den säsongen då Elisabeth hade blivit ihop med Robert. Max hade blivit precis tvärlisk, kallat honom alla möjliga namn, inget av dem var vare sig Bob, Bouncing eller Robert, och dessutom hotat med att klippa till honom. Så Elisabeth hade packat sina grejer, hängt på campingvagnen bakom bilen, och lämnat cirkusen med sin nya kille och Rex. Sedan dess hade hon inte haft någon som helst kontakt med sin pappa. Rex hade endast några få suddiga minnesbilder av honom och cirkusen. Hon hade fått jobb direkt på Statoil i Svedala, trevlig som hon såg ut och flera språk talade hon. Robert fortsatte att uppträda som clownen Bouncing Bob och trolle för barn på kalas och olika evenemang. "Nya gigs men gamla gags." brukade han säga när han stuvade in sina pråliga trollerilådor i bilen, tog på sin rutiga kavaj och till sist den lilla tupé som han aldrig ville uppträda utan. "Varför envisas du med den där gräsliga hårtofsen Robert?" undrade Elisabeth och skakade på huvudet. "Naj, det är en liten sportfrisur." svarade han glatt, medan han skickligt undvek Rex och Elisabeths försök att rycka den av huvudet på honom. En dag hade de sett dödsannonsen i Ystad allahanda, och strax därefter fått ett brev från en advokat. Max var borta, och alla kvarlåtenskaper hade tillfallit hans enda dotter. Men vad ville hon göra med det? Det var ju det som var frågan, och dagarna gick utan att hon kunde komma till ett beslut.

Rex hade så länge han kunde minnas följt med Bouncing när han skulle ut och jobba. När han var helt liten hade de två gjort ett akrobatnummer tillsammans, som egentligen bara gick ut på att Rex sträckte på sig och stod rak som en eldgaffel och stel som en pinne medan Bouncing balanserade honom i olika positioner. På händerna från hans starka arm, stående på hans huvud, ja de kunde hålla på i tio minuter och vända och vrida på Rex till publikens förtjusning. Som sluttrick satt Rex blickstilla på en stol medan Bouncing balanserade den med ett stolsben mot sin haka. Då jublade publiken, och när han sedan vid Bouncings sida tog emot applåder, iförd sin glansiga lila kostym och små vita sockiplast, kände han en härlig känsla i maggropen som han fortfarande kunde förnimma, fastän det nu var många år sedan han växt ifrån det numret.

Nu mera var han mest behjälplig med att packa trollerirekvisitan ur och in i bilen, och tja, vara sällskap helt enkelt. På Vellingeblomman var de ganska ofta, både till påsk och till jul, och framför allt till julen tyckte Rex att det var trevligt. Trots att det bara var mitten på november var då hela den jättestora hallen fullt julsmyckad. Det var tomteland, med små mekaniska tomtar som sågade ved och åkte tåg i ett härligt vinterlandskap. En åsna som hette Ior brukade vara där och sprida stämning från sin lilla inhägnad, och så fanns det förstås alla tänkbara julgranskulor och änglar, kottar, glitter, spiror och stjärnor. Hela lokalen doftade av gran, glögg och pepparkakor, och det var här julen började varje år för Rex.

Mannen som var ansvarig för butikens arrangemang hette BG och han var en stor, tjock och bullrig tivoligubbe, och trots att Rex hade känt honom i hela sitt liv, var han lite rädd för honom. Eller, lite blyg iallafall, fastän han aldrig hade varit annat än vänlig emot honom. "Vad är det nu du heter?" Rex harklade sig och svarade lite osäkert, det var nog första gången under alla år som BG hade vänt sig direkt till honom. "Vad är du nu, nio, tio år?" Rex försökte göra sin röst lite mörkare, när han, lätt förolämpad svarade att han faktiskt var fjorton. "Bra, då kan du hjälpa mig, kom med mig här ska du få ett fiint jobb." Rex lunkade på i BGs kölvatten genom lokalen. Många stopp blev det då alla kunderna kände den fryntlige tivolimannen och gärna ville växla ett par ord och ett par bullrande skratt med honom. Rex lyssnade inte så noga, utan var mest förundrad över att han, trots att det var sen höst och riktigt ruskväder ute, fortfarande bar shorts och att de, i förhållande till kroppsbyggnaden, smala benen var nedstuckna i ett par Foppatofflor.

"Här förstår du har du en jädrans viktig uppgift." De stannade till vid en liten barnkarusell med hästar och motorcyklar för de minsta, och en annan med ett antal små flygplan som var fästa i hävstänger och kunde åka upp och ner för de något större barnen. "Det kostar ingenting, det enda du gör är att trycka igång när där sitter ett bra gäng ungar, typ en gång i kvarten, och så stänger du av meddetsamma om det händer nå't, och hämtar mig." Rex såg genast framför sig allt det som skulle kunna gå åt skogen om det ville sig illa. Han såg barn vrålande i vild panik medan flygplanen flög fortare och fortare tills de lossnade och kastades ut som projektiler över lokalen, eller som fått in handen i karusellens maskineri och nu satt fast som i ett skruvstäd medan kugghjulen tuggade i sig mer och mer av armen. Tofttjofftjoff... "Så kan de få åka i en... fem minuter. Tror du att du klarar det?" Han väntade inte ens på svaret utan snodde runt och försvann i folkvimlet.

Rex kände paniken stiga från maggropen, upp genom bröstet, vidare som en svullnad i halsen, för att slutligen avslöja sig i ansiktet som en lätt rodnad. Han tittade efter Bouncing, bara för att konstatera att han redan var igång med sina trollerier på en tillfälligt hopsnickrad scen i borte ändan av lokalen. "Tånten, tånten, jag köpte

en målarbok men när jag kom hem den var tom? Det är för du redan har måla den färdig.” hörde han den välbekanta ungerska diftongen ljuda på avstånd, och såg Bouncing hålla upp den fiffiga målarboken, som nyss hade varit helt vit men nu oförklarligt var fullt färglagd. “Bra, håll kvar dem där borta.” Tänkte Rex medan han satte sig på karusellens kant.

Han hade inte suttit så i mer än några sekunder förrän han kände hela karusellen kränga till våldsamt under tyngden av en pappa i färd med att placera sin gosse på en röd motorcykel. En något äldre flicka höll samtidigt på att klättra upp på en vit häst med uppspärade näsborrar och vild blick. Pappan nickade i vuxet samförstånd till Rex som genast reste sig och tog ett par osäkra steg mot den stora gröna knappen som lyste ilsket mot honom. Han väntade in ett par små knoddar till, som fick inta sina platser, och sedan svalde han, satte handen mot knappen, och tryckte till. Lite hårdare, och där gick den igång med ett ryck.

Lugnt och fint gick karusellen varv efter varv, barnen skrattade och vinkade till mammor och pappor, de som vågade släppa taget en sekund och ingen av föräldrarna tycktes anse att deras barn svävade i någon omedelbar fara, så efter hand mattades känslan av obehag av, och ersattes med ett välbefinnande av ett slag han inte hade erfarit sedan sin tid som akrobat. Han kände hundratals år av stolta resandetraditioner strömma genom ådrorna. Morfar Max blod, och ännu tidigare Mundis, som gått på lina över lejonburen inför gapande folkmassor. Så när minuterna hade gått och det var dags att tacka för turen, var det en betydligt säkrare Rex som klev fram och tryckte på den gula knappen, varpå karusellen lydigt började sakta in för att stanna helt. Snart började det fyllas på även i flygplanen och nu gick han för säkerhets skull ett varv för att se att alla satt ordentligt fastspända i sina säten innan han helt nonchalant slog till den gröna knappen och, nästan lite uttråkad, betraktade planen som cirklade runt medan de steg och sjönk någon meter.

“Ja men detta gick ju perfekt bra.” tyckte BG glatt, medan Rex och Bouncing packade in det sista i bilen ute på den nu nästan tomma parkeringsplatsen. “Då kör vi påsken också som vanligt.” “Naj.” svarade Bouncing medan han satte sig bakom ratten. Han smällde igen dörren i BGs ansikte, men vevade genast ner fönstret och fortsatte, “Till påsk vi har inte tid för vi emellertid ska ut med cirkusen.” Rex tittade bara på honom med stora ögon, medan BG böjde sig fram tills hans runda huvud fyllde hela rutan, märkbart intresserad. “Elisabeth har tagit sin pappas cirkus över och vi har stor program med hästar, hundar, en kamelnummer och vi förhandla just med elefant, en italiensk jonglör... Så.” Han betraktade BG i ögonvrån för att se om han nappade, och att döma av BGs gapande mun var det bara att kasta in kroken och reva in. “Men för fasen,” nästan skrek BG, “då kör ni ju här, jag fixar så de köper två föreställningar om dan hela helgen! Kan ni köra entimmesföreställningar?” BGs röst var nästan uppe i falsett nu. “Naj, ingen problem.” Sa Bouncing lugnt och sträckte ut sin hand genom fönstret. BG tog handen och saken var klar.

Rex sa ingenting förrän Bouncing hade manövrerat ut Mercedesen på motorvägen, i riktning Ystad. “Du är ju inte klok.” Bouncing skrattade bara. “Vad? Det kwittar, vi ska hitta på något, ingen bekymmer.” Femhundredalappen som han hade fått av BG prasslade skönt i handen och ingen sa något mer på länge. Bouncing försökte hitta en radiokanal som föll honom i smaken men efter en stund gav han upp, stängde av och njöt istället av det mjuka morrandet från motorn. Rex tittade på honom och Bouncing kände hans blick. “Samtidig jag sålt åtta föreställningar, jag veit inte bra eller dålig?”

“Samtidig jag sålt åtta föreställningar, bra eller dålig?” Elisabeth bara skakade upp-givet på huvudet. “Du förstår inte vad det innebär att driva cirkus. Du är artist, du tror att det bara är att springa runt i vagnarna och dricka kaffe och babbla och sen på kvällen, på med hårtofsen och studsa runt lite.” Rex och Bouncing skrattade åt den bilden och Elisabeth fortsatte, “Men medan du trollar fram blomsterkvastar är det nå'n som ska trollo fram cirkusplats, polistillstånd, container och förköpsställe, och när du klafsar runt i manegen i dina stora gula clownskor är det nå'n som ska klafsas runt ute i regnet och slå i järnpålar, bygga tält, reparera bilar och köra reklam. Det blir hårt jobb och jag tror inte att du riktigt fattar det.” Bouncing satt en stund svarslös, för han visste ju att han inte var den förste som anmälde sig frivilligt när det kom till tungt arbete. “Nu du är lika snäll som din pappa.” Det var det enda han kunde komma på i ögonblicket “Och söt.” Elisabeth skrattade och lät betydligt mindre allvarlig när hon fortsatte, “Förresten, tror du verkligen att du kommer att kunna studsas med den där kaggen?” Hon satte pekfingret mitt på Bouncings imponerande kalaskula. “Haha.” svarade Bouncing triumferande, “ Jag om möjligt bara hoppar ännu högre, mer vikt mer studs det är naturlag, den kan man emellertid inte diskutera.”

Rex gick tidigt till sängs, för han såg fram emot att ligga i mörkret och bara tänka på det stora äventyr som nu låg framför dem. Kricka krånglade som vanligt ett bra tag innan hon hittade en bekväm position under täcket. Han hörde henne dra en lång suck där under, innan hon ganska omedelbart började snarka lätt. Men huvudet var allt för fyllt av bilder som bara virvlade runt för att Max skulle kunna somna. Han såg framför sig de gamla slitna vagnarna som stod övergivna på gården, men som nu skulle väckas ur sin törnrosasömn. Mannen med elefanten från fotot i Max bostadsvagn, hur oberörd han gick där nedför gatan med en fem ton stor elefant bakom sig, en käpp i näven, och en cigarett i mungipan.

Den natten drömde Rex att han hörde cirkusmusik utanför fönstret, och i drömmen förstod han att han förväntades medverka i föreställningen, men han hade ingen aning om vad han skulle göra. Han letade i garderoben efter en kostym. Det enda han kunde hitta var dock den lilla glansiga han haft när han gjorde akrobatik med Bouncing, och två små ihopknorvade sockkiplast. I sin pyjamas och barfota gick han ut till cirkusen där alla artisterna väntade otåligt på honom. Där stod mamma i den ljusblå kroppstrikå hon använde i trapetsen, Bouncing med sin röda näsa, och andra som han inte alls kände igen. Alla såg glada ut och gjorde tummen upp när Rex gick in under orkesterpodiet genom ryttargången som ledde in i manegen. Han lyfte en flik av förhänget, bara för att bli helt förblindad av det starka ljuset därinne. När ögonen efter någon sekund hade vant sig, kunde han endast med svårighet urskilja konturerna av en gestalt som stod mitt i manegen med ryggen emot Rex. Han skymtade honom bara nätt och jämt där ute, men visste ändå att det var Max Mundi som långsamt vände sig om och sträckte ut en hand. Istället för att ta stegen in i manegen, tvingade sig Rex att vakna, för att sedan ligga en stund i mörkret och fundera över sin dröm.